
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrd Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: St. Josef - Guds redskap. — Hyrdebrever. — Vexilla Regis. — Eukaristisk takksigelse. — Einsiedeln Benediktiner Kloster og Gymnasium. — Annonsecensur. — De spanske kvinner og religionen. — For våre radiolyttere. — I kikkerten. — Bokanmeldelser. — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

St. Josef — Guds redskap.

Andakten til den hellige Josef har dype røtter i Bibelen. Overfladisk sett synes han å innta en plass uten større betydning. Men hvis man overveier det evangeliene beretter om ham og hans oppgave, vil det stå klart for oss at han inntar en fremtredende plass som Jesu pleiefar og den hellige Families overhode.

Da tidens fylde kom og Guds sønn blev menneske var det Josef, tømmermannen fra Nazareth som blev kåret til den oppgave å være forsørger og beskytter for Jesusbarnet og hans mor, jomfru Maria. Det er i første rekke fordi Josef av den allmektige Gud er blitt bestemt til denne enestående oppgave at vi må ære ham og gi ham en høi plass i våre tanker. Og frasett Maria har intet menneske stått Herren nærmere enn tømmermannen fra Nazareth. I sitt offentlige liv og i sin Messiasvirksomhet har Jesus betonet sin selvstendighet og uavhengighet av sin jordiske familie. Men i de år som gikk forut har han levet et stille familieliv med sin mor Maria og med pleiefaren Josef.

Evangeliene har ikke bevart et eneste ord av Josef. Han syner sig for oss som den tause og hans billede danner sig for oss av det vi hører om hans handling, som alltid er preget av fullkommen lydighet mot Guds befalinger.

Hans stadige og gjennomførte lydighet åpenbares for oss ved ordene «og han stod op». De uttrykker det absolutte, det betingelsesløse som er kjennetegnet på den religiøse lydighet. Uten innvending, uten betenkning og uten nølen stod Josef op for å utføre Guds befalinger, for å gjøre Guds vilje. Rent menneskelig sett kunde der vært rum for innvendinger.

Den allmektige måtte da kunne beskytte sin sønn, den enbårne på annen vis enn ved den besværlige flukt til Egypten! Men den hellige Josef diskuterte og akkorderte ikke med Guds befalinger; han utførte dem ganske enkelt og bramfritt.

Et annet trekk ved denne trofaste Guds tjener er hans tause tilbakeholdenhet. Han søker ikke å gjøre sig gjeldende eller å bli bemerket. Han nøier sig med å gå inn i sin oppgave og tjeneste og fullføre den. Også ved dette trekk er han verdig til vår ubetingede beundring. Hvor fristende er det ikke å røkte sin livsoppgave så den kan tjene til å hevde en selv og skaffe en posisjon. Man forsømmer ingen plikt, tverimot man gjør sitt beste, men med den hensikt at ens innsats ikke bare skal tjene saken, men like meget eller enda mer tjene en selv og ens egne personlige interesser og formål. Selv for den kristne i Kirkens tjeneste, i utfoldelse av katolsk aksjon, er det vanskelig å være helt uselvvisk. Derfor er også uselvisheten en sjelden egenskap. Og når våre tiltak for å vinne medmennesker for Kristus så ofte mislykkes, så er det fordi vi dypest inne ønsker å vinne noget for oss selv. Dette merkes lett og virker alltid forstemmende, forstemmende på andre som ser, hvordan det skjemmer våre bestrebelsler. Men selv om det lykkes oss å skjule det helt så er det klart at Guds kraft kan ikke få sin fulle virkning i det redskap som istedenfor å tjene sin hensikt, å fremme sin gjerning, lar sig lede av utenforliggende mål.

Men Josef, tømmermannen fra Nazareth han visste hvad et redskap skulde tjene til. Han visste at det

for å gjøre sin gjerning måtte stå helt til mesterens rådighet, måtte være villig og lydig i hans hånd og da han uventet og undrende så sig selv utvalgt til Guds redskap, stillet han sig til rådighet for Gud som et taust og villig redskap.

Forstår vi ikke at Kirken har grunn til å fremheve den hellige Josef, til å lære oss vyrdnad for denne tause og trofaste Guds tjener, til i vår bønn å søke hans selskap og støtte, da er det en mangel ved vår kristendom.

Hyrdebrevet.

Biskop Brems, Danmark,

innprenter betydningen av «Familielivet — det ægte, sande, kristne Familieliv. Familielivet i Overensstemmelse med Guds og Hans hellige Kirkes Love og Forskrifter. Familielivet, saaledes som det levedes af den hellige Familie i Nazareth.» Biskopen taler om familiens opprinnelse, da de første menneskers hender blev føjet sammen av Gud, og om deres endemål og bestemmelse: menneskeslektens forplantning og dens vekst i trofasthet mot oppfyllelsen av sine plikter overfor Gud og Kirken ved å helligholde hviledagen og gjøre den til en felles festdag — ved å arbeide for fellesskap i glede og sorg — for fred og endretighet gjennom hver enkelt familiemedlems selvbeherskelse i ord og aktivitet.

Biskop Müller, Sverige,

taler om *orden* i det daglige liv: «Ordning leder till Gud, och det som är av Gud är välordnet». Derfor gir biskopen «12 grundsatser för katolskt-kristlig levnadsordning»: Du skal värdesätta ditt liv! — Begagn ditt liv, begagn din tid! — Du skal leva av tron! — Håll budorden! — Bed och arbeta! — Guds förtröstan! — Skaffa dig en beståmd dagordning! — Tänk på att du helighåller sön- och helgdagarne! — Ordning i det kristliga hemmet! — Akta de medborgerlega plikterna! — Vandra vid din moder Kyrkans hand! — Sörj för en kristlig död! —

Superior Witte, Mellem-Norge,

minner om at «I skal med glede øse vann av Frelserens kilder!» idet hyrdebrevet innledes med at de troendes oppmerksomhet settes mot den velsignelses kilde som den hellige messe er. Superioren gjennomgår messens betydning som «det verdigste lovoffer, det Gud velbehageligste takkoffer, det virksomste bønnoffer og det kraftigste sonoffer.»

Superior Starke, Nord-Norge,

taler om det hellige år som er minneåret for vår forløsning og frelse. Kun ved korset finnes svaret på alle livets gåter om synd og lidelse og død — «kun i dets lys erkjenner vi livets sanne betydning og mening.» Kun der finner vi det sinnelag som skaper «lydighet mot Faderen, ydmykhet, hengivelse, offervilje, bønnens ånd, kjærlighet til Faderen og til menneskene.» Kun der finner vi «alvor, religiøs alvor og overbevissthet — og glede, den virkelig sanne kristenglede.» La det hellige år som nu snart er forbi, bli en formaning til oss alle: å ta det alvorlig med vår kristendom.» «Der trenges alvor og iver i vårt kristelige liv for å finne glede og lykke her på jorden.»

Vexilla Regis.

(Til nynorsk ved -ld.)

*No skrid vor konges merke fram,
me ljuset ser frå krossen skina,
den kross der skaparen i naud og skam
hev løyst sin skapning ut or myrkers pina.*

*Av hogg og styng han såra var,
men vatn og blod rann frå hans sida,
ei menneskje kann skyna kva han bar
av liding der han hang for oss i kvida.*

*Då sanning vart det David kva'
ved harpa um sitt syn i ordi:
at Himmerikes konge eingong ska'
ved treet styra alle folk på jordi.*

*Me aldriig såg eit tre so grannt,
på det vor konges blod hev runne.
O vigsla kross, du vart so dyrt eit pant
på sigeren som Frelsaren hev vunne.*

*Heil deg, du kross frå Golgata,
vor von i jordheims skuggedalar,
du syner leid og gjer oss fri og gla'
på vandringi mot Himmerikes salar.*

*Trieinings Gud, me hyller deg,
me syng for deg på pilgrimsferdi,
ditt kjærleiks under alle sjeler dreg,
— styr hugen mot det høge upp frå verdi.*

Eukaristisk takksigelse.

Den 15. mars vil pave Pius XI sammen med alle Roms geistlige holde en tilbedelsestime foran Alterets hellige Sakrament i Peterskirken — likeledes den 22. mars sammen med lægfolket.

Initiativet til disse eukaristiske takkefester er utgått fra presidenten for den italienske nasjonalkomite for eukaristiske kongresser, armébiskop Bartolomasi, og i

sin tillatelse til dette erklærte paven gjennom kardinalstatssekretær Pacelli, at han ønsket disse takksigelser avholdt i alle bispedømmer jorden over.

Disse fester skal sammen med minnefestene for det katolske prestedømmes innstiftelse danne kronen på det hellige år nu mot dets avslutning. En avslutning som vil bli hele dette uforglemmelige år verdig.

Einsiedeln Benediktiner Kloster og Gymnasium.

Av «En som har bodd der».

(Slutn.)

Når en først trer inn i kirken blir en uvilkårlig stående helt overveldet og målløs over all denne prakt og ornamenterasjon, som dog ikke er nogen overlesselse av kirkens interiør, men et konsekvent forsøk på å illustrere kirkens historie gjennom tidene.

Blandt de store malerier på takhvelvningen er bl. a. Skapelsen, Adam og Evas utdrivelse av Paradiset, Syndfloden, Den siste nadverd og innvielsen av Einsiedeln kirke av englene. I midtskipet på venstre vegg er den legemsstore og skjønn statue av Kristus utført av den meget kjente billedhugger Payer, født i Østerrike, men nu fast nedsatt i Einsiedeln. Han er en meget skattet billedhugger og har utført mange betydelige arbeider i Schweiz og utlandet. Den vakre apostelrekke i Einsiedeln kirke er også utført av ham. Det blev mitt privilegium å lære ham å kjenne og få ham som venn.

I selve kirkeskipet er det foruten høialteret ikke mindre enn fjorten andre praktfulle altere, og til høire for høialteret er det berømte Pönitens og skriftekapell med to og tredve rikt utskårne skriftestoler. I dette kapell høres — og forståes — skriftemål på ti forskjellige sprog! Det gir en liten anelse om kirkens internasjonale karakter.

Den rikt forsirede og utskårne barokk prekestol står også i midtskipet, og blir alltid meget beundret av de besøkende. Altertavlen over høialteret er kanskje den aller største i Europa og er malt av den berømte kunstmaler Deschwande. Hele koret er utført i rokokko stil av kunstneren Knaus, mens den øvrige del av kirkeskipet og oktagonen er de berømte brødre Cosmos og Egidius Asams arbeide. I koret står også abbedens praktfulle trone med Baldakin.

Kirkens orgel er meget berømt for dets skjønn klang. Det er oppstillet på tre forskjellige steder i kirken, med hvert sitt praktfulle orgelprospekt, og orgelet kan spilles fra to forskjellige spillepulten. Den største glede jeg kunde få var å få pater Juan Baptiste til å spille for mig på orgelet om aftenen, når kirken var ganske tom.

Pater Juan er en uforlignelig orgelvirtuos, og det er vanskelig å beskrive den følelse av betatthet, som rent kunde maktstjele en, når han spilte i den umåtelig store, tomme kirke. (Kirken har plass for over 7000 mennesker). Han spilte Bach, Gounod, Saint Saens, Händel, Reger og Beethoven som bare en stor kunstner kan gjøre det. Man må bare beklage at klosterets lover forbyr disse gudbenådede kunstnere å gi konserter ute i verden. Pater Juan Baptiste var «selvlært», d. v. s. han hadde fått sin utdanning i klosteret av andre munkes, men mange av disse har studert i München, Leipzig, Dresden og Brüssel, og flere har tatt doktorgraden i musikk.

Pater Otto, som er kirkens musikkdirektør, er en berømt organist og komponist. Andre av munkene er professorer i orgel, piano,

Klosterets hovedportal.

violin, cello, fløyte, clarinet og trompetspill. Klosterets store orkester, som består av professorer og elever, er på næsten 40 mann, hvortil kommer et orkester av hornblåsere. Kirken har også vært besøkt av noen av Europas berømteste musikkpedagoger, som har uttalt at sangen i Einsiedeln kirke var blandt den skjønneste de hadde hørt i verden.

Kirkekoret, som består av 90 gutter, patres og fratres, har bare utvalgte sangere som medlemmer. Bare de aller beste kan benyttes, og utallige øvelser må til før musikkdirektøren er tilfreds. De synger de vanskeligste messer, Te Deums, Magnificats, Agnus Deis, Credos, etc. av verdens berømteste kirkemusikk-komponister. Ikke minst imponerende var den kirkemusikk som kirkens egne patres hadde komponert.

Den som engang har overvært en gudstjeneste her —, en julaften klokken 24, hvor 40 munkers fremsier messer ved alle kirkens altere, mens hovedmessen blir sunget i Nåde-kapellet, og utallige småklokker klinger mens hostien blir oppløftet —, som har vært tilstede ved de regelmessige «Salve Regina» eftermiddagsgudstjenester, som holdes hver dag i året kl. 4, eller ved en av de store prosessjoner, hvor over 500 korgutter, munkers og brødre i hvite kordrakter, og mange andre fra byen i middelalderske kostymer deltar, eller ved en av de store Pontifical-messer, hvor Abbeden forretter — kan aldri glemme det overveldende inntrykk det gjør på en, selv om man som jeg er nordboer og protestant.

Munkene i Einsiedeln er meget begavet og allsidige. Mange har tatt doktorgraden i teologi, filosofi, jus, litteratur eller musikk. Andre er forskere og videnskapsmenn, eller eksperter i landbruksdrift, mange er lærere i det store gymnasium som er i den østlige del av det store klosterkompleks. Mange av brødrene er snekkere, skomakere, urmakere, gullsmeder, vevere, malere, skreddere, byggmestere. Andre arbeider i det store hestestutteri som klosteret driver, eller i fjærfeanstalten eller fjøset. Klosteret har eget gårdsbruk og kan næsten brødfø sig selv med alle de forskjellige produkter fra gårdsbruket og kjøkkenhaven. Dessuten eier klosteret stort fiskeri i Zürichsjøen og har også eiendommer og en stor landbruksskole der i nærheten. Endelig har de sitt eget store vaskeri samt et av de mest moderne centralvarmeanlegg, — det skal noe til for å opvarme klosterets 500 værelser og store saler. En kan gjøre sig en noenlunde idé om klosterets størrelse når en hører at ca. 500 mennesker bor i denne rettvinklede bygning.

Av disse er 150 munkers og brødre. 300 av gymnasiastene bor i klosterets østfløi, og resten er portierer, sakristaner, kjøkkenassistenter og arbeidere. Abbeden har sine egne rekker av værelser i klosterets øverste etasje, og blandt disse værelser er en praktfull mottagelsessalong for besøkende.

Klosterets mest berømte sal er Fyrstesalen, som alle turister og tilreisende besøker. Keiser Napoleon III, keiserinne Eugenie, keiser Frantz Josef og keiserinne Elisabeth, kongen og dronningen av Rumenia og mange andre fyrster har i årenes løp besøkt klosteret. Og som et minne om sine besøk har de

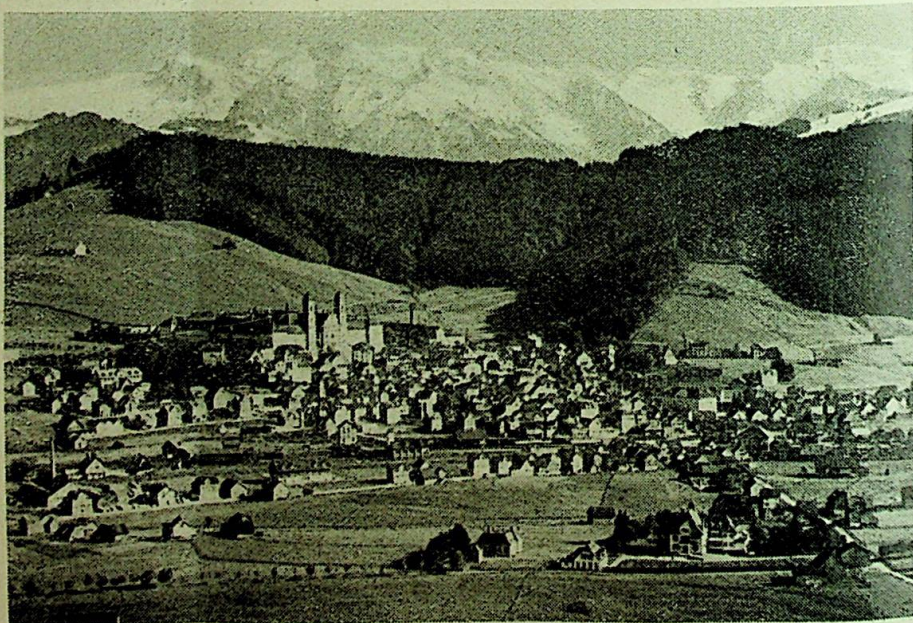
skjenket klosteret malerier av sig selv i legemsstørrelse, som henger på denne sals vegger. Keiser Napoleon har også skjenket klosterkirken den praktfulle og kostbare lysekronen som henger i kirkens midtskip. Kanskje denne gave skulde virke som et slags plaster på de sår som kirken hadde fått ved franskmennenes plyndring mange år forut. Fyrstesalen brukes ellers til de store skolekonserter og oratoriefremførelser samt til store mottagelser. Erkebiskoppen av Bukarest, som tilhører Benediktinerordenen og er ordenspater fra Einsiedeln, opholdt sig noen tid i klosteret, mens jeg bodde der. Han var en meget likefrem og elskverdig herre, som spiste ved prelatbordet, hvortil jeg også blev innbudt.

Klosteret har et ypperlig bibliotek på over 100 000 bind, og en stor og sjelden samling manuskripter, papyri, medaljer og sjeldne bibler.

Det var en glede å se, hvor elskverdig alle klosterets beboere: munkers, brødre, sakristaner og portierer, alltid var mot besøkende. De er alltid rede til å veilede reisende utlendinger. Jeg bør her også nevne at mange av munkene taler flere sprog; ja, Pater Cellerarius (Pater Laurens), som også er klosterets gjestemester, taler ikke mindre enn 32 sprog, hvorav de tre skandinaviske! Portierene var også ivrige efter å lære engelsk og kom gjerne til mig, når de hadde tid, for å få timer, og de kom også til universitetsklassene i byen. Og da de allerede talte tysk, fransk og italiensk — som er Schweiz' hovedsprog, så var de temmelig godt forsynt med sprogkunnskaper.

I det store kjøkken arbeider tre klosterbrødre og fem assistenter, som alle er i full aktivitet fra kl. 4 om morgenen til 8 aften. Her skal lages mat, ikke alene til de 500 mennesker som bor i klosteret, men også til de arbeidsløse i byen, og til de utallige fattige og tiggerne som til stadighet beleirer kjøkkendørene, og som aldri blir sendt tomhendt bort.

Klosterskolen har hvert år fullt belegg — 300 gutter bor i klosteret og ca. 50 i byen. De får her den grundigste under-

Byen med klosteret. I bakgrunnen Glärnisch Alper.

visning, og utdannes til prester, advokater, officerer eller gårdbrukere.

En skole som denne, hvor guttenes foreldre må erstattes av munk, trenger en usedvanlig klok og forståelsesfull mann som rektor. Dette hadde den også i Hans høierverdighet dr. Don Ronald Banz; en av de elskverdige og lærdeste herrer jeg noensinne har møtt.

Han er høit elsket og aktet av alle sine elever, og da jeg selv hadde ham som elev i engelsk, kan jeg godt forstå dette. Når han kom skrittende gjennom de lange skolekorridorer, så var ikke dette signaler til redde utrop: «Pass dere, nå kommer rektor!» men heller til glade smil og vennlige hilser fra alle guttene. En av mine kolleger uttrykte det best på engelsk: «He radiates kindness and good will», og det er sant. Det er vel ikke mange middelskoler i verden, hvor en kan få se rektor på skolens skøytebane, ivrig optatt med å løpe på skøyter med elevene, som man muntert forfølger rundt banen, mens skjørtene på hans samarie flagrer i vinden. Og alt dette uten at han et øieblikk taper respekt, autoritet eller prestige!

Munkene bor på «celler», men ordet er meget misvisende. Benediktiner-cellene er store, luftige værelser, med centralopvarming. Få, men nyttige møbler og oftest store bokhyller fulle av bøker, og sengen står i en alkove. De lange, hvitkalkede, buete klosterganger strekker sig gjennom klosteret og skolen sammenlagt i flere kilometers lengde, og både fra første og annen etasje er det direkte inngang fra klosteret til kirken, hvor både munk og elever sitter oppe på galleriene, helt adskilt fra menighetén. Klosterkirken er både kloster-, stifts- og sognekirke.

På en strålende vinterlørdag eller søndag kan man se guttene med sine preceptorer dra ut på ski- eller aketurer i bakkene rundt klosteret, mens andre tar lange turer til klosterets hytter oppe i fjellene. Luften gjenlyder av muntre rop og latter. Det er alt sammen så lite likt en klosteratmosfære som det vel kan bli. Det er lettere å se at guttene er glade i sine lærere, og det har de god grunn til.

I juletiden hersker det stor travelhet i klosteret. Det stekes og brases og kokes i de enorme kjeler i kjøkkenet, for god julemat skal sendes til de forskjellige steder og familier. Koret innøver de vanskeligste julemesser og oratorier. Guttene reiser ikke hjem til jul, men blir for å ta del i de store konserter og skuespill. Foran alteret reiser den tradisjonelle stall sig, med Kristus liggende i krybben, og Josef, Maria, de hellige tre konger, og hyrdene som står omkring — selv dyrene mangler ikke. Og nu belager kirken sig på en stor invasjon. Kirkebesøkende kommer fra alle land, men flest fra Schweitz, for hver eneste schweitzer føler sig forpliktet til å besøke Einsiedeln kirke *minst* en gang om året, og da helst i juletiden. Her er den rette julestemning, her klinger de jublende julesalmer som et hav av sang, sunget av 7000 struper. Og midt i Oktagonen, i Nådekapellet står den strålende oplyste, juveldekkede store Madonna, skuende ut over det hav av mennesker som nesegrus på det kolde stengulv bøier sig i støvet for å bekjenne sine synder, og uttrykke sin jublende glede over Frelseren som er kommet for å sone deres synd.

Jeg ser ennå den lille koselige by for mig, og husker så levende da jeg så den for siste gang. Det hadde vært en strålende solskinnsdag, som det sedvanligvis er der om vinteren, og det var et yrende sportsliv, og folk fra alle deler av Schweitz hadde tatt del i et stort skistevne i den prektige

og nye skibakke, hvor en godt kan hoppe en 50—60 meter. Da jeg gikk nedover klosterbakken var det blitt mørkt, lysene glimtet gjennom klostervinduene, og gjennom de åpne kirke-dører strømmet toner fra det store orgel utover plassen. Klosteret og kirken kneiset oppe på toppen og syntes likesom å spre sine armer utover byen, for å gi den en siste velsignelse før dens innbyggere sovnet for natten.

E. J. G.

Annonsecensur.

Det utmerket redigerte reklamefagblad «Propaganda» tar i sitt nummer for mars i år op spørsmålet om annonsecensur — og belyser dennes nødvendighet ved eksempler på de annonser, vi praktisk talt hver dag kan finne i et av våre største og «fineste» dagblade, hvis man gider lese dem. Dessverre er der mange som ikke alene «gider» men likefrem kaster sig over disse spalter i de samme «samfunds- og religionsbekymrede blad, der skriver om kristendom og moral i tekstspaltene» — citat av «Propaganda»s artikkel. Hvorfor disse annonsespalter studeres — fremgår av de prøver «Propaganda» gir av trafikken.

Og der er grunn til å være dette tidsskrifts redaktør, disponent for Fabritius' reklamebyrå, Dagfinn Tollefsen, takknemlig for å ha tatt fatt på denne grumsete sak, som er desto eklere som den efter sigende innbringer angjeldende annonseorgan en nett liten fortjeneste om året på 10 å 20 000 kr.!!! — og det derfor kan være en farlig sak for andre å rote op i.

Man får derfor sette dobbelt pris på det energiske arbeide, som gjøres av reklamens menn for å holde sine våben — i første rekke annonsene i pressen — rene og blanke.

De spanske kvinner og religionen.

(Innsendt.)

Hvad enn den nye tid har bragt de spanske kvinner, et er sikkert: Den katolske religion lever dypt i deres hjerter. Og at det nye regime efter kongedømmets fall var antiklerikalt var noget de spanske kvinner aldri kunne tilgi. Resultatet av valgene som blev en veldig fremgang for høre var hovedsaklig kvinnenes verk. Statsminister Lerroux uttalte også, at kvinnene hadde vært såret så dypt i sine religiøse følelser, at de nu tok revanche. Det var naturlig.

Jeg var nettopp under valgene i Madrid og de spanske kvinner stemte da for første gang. Riktignok stemte kvinnene i en del landskommuner i april og for såvidt var *det* første gang at spanske kvinner stemte, men dette var noget annet, valg over hele landet, valg av deputerte til parlamentet.

Madrid var nesten ikke til å kjenne igjen under valget. Vi vasset i papir på gatene, lapper med:

stem på høire, stem på venstre o. s. v. Husene var overklisset med blå, røde og hvite plakater som fortrinsvis henvendte sig til kvinnene: Kvinner — tenk på eders barn . . . Kvinner — få religionen inn i kirkene igjen o. s. v. Det var ikke tvil om, at det var kvinnene man regnet med som den store faktor ved valgene. Og så kom selve valgdagen. Kvinnene gikk tidlig mannsterke av huse. De som bodde i øverste etasje ringte på hos de andre nedover alle etasjer: Vær så god gjør deres plikt, kom og stem. Men først til messe og så til valgurnen, det var et kvinnetog uten like. Og det var morsomt å se hvor urokkelig kvinnekjøene stod foran de respektive valglokaler, det nytter ikke at de forskjellige listebærere illskrek til dem så deres røster var sprengt, kvinnene visste hvem de vilde stemme med: Vekk med dem som ikke gjorde det levelig for prestene i landet først og fremst. Nonnene kom og stemte, forsiktig gikk de innhyllet i sine sorte klær. Kvinnene gjorde plass for dem og beskyttet dem mot for nærgående antiklerikale. Der var spenning i luften, ja sjelden var et valg imøtesett med større spenning enn dette hvor kvinnene stemte for første gang.

Og resultatet blev som bekjent utmerket. Kvinnene hadde gjort sin plikt.

Charlotte Kolderup Lund.

For våre radio-lyttere.

Gudstjenesten fra Notre-Dame.

De i forrige nr. av «St. Olav» omtalte gudstjenester i Notre-Dame-kirken i Paris, som nu kringkastes hver søndag over Radio-Paris, finner sted kl. 18. Man får høre preken av den kjente pater Pinard de la Boulaye.

I kikkerten.

Prins Massimos ekteskap har vært godt avisstoff. I «T. T.» har man kunnet lese en tydeligvis oversatt artikkel som også behandler Kirkens standpunkt til denne affære, men artikkelens syn på kanonistenes (de kirkelige jurister) kompetanse og oppgave vidner om små kunnskaper hos både oversetter og kilde. — Notisen er preget av den mest blåøiede tillid til kanonistenes akrobatiske fortolkningskunster som med letthet skulde finne en utvei for å erklære prinsens utkåredes tidligere ekteskap for ugyldig. Men dette er å forespeile leserne en type kanonister som ikke eksisterer utenfor avisens spalter. «Vatikanets jurister er kapable til de mest *uventede* fortolkninger av den kanoniske rett,» lyder det trøstende, idet man vil bibringe leserne den tro at kanonistene bolttrer like lett med lovparagrafer og kjensgjerninger som vedkommende journalist med formodninger og gjetninger. Men kanonistene har ikke så ubegrenset spillerum. De må nok nøie sig med den beskjedne oppgave å holde sig til saken og skifte lov og rett, uten å ta personlige hensyn. Vi vil benytte anledningen til å anbefale oversetteren å lese og overveie en artikkel om presens makt og ansvar som nylig stod i «A. B. C.» Vi tror

det kunde hjelpe ham til å bli en bedre og mere ansvarsfull bladmann, selv om en slik utvikling nok også kunde betegnes som *uventet*.

*

Diskusjonen omkring *kvinnelige prester* er gått høit både i og utenfor Stortinget. Argumentasjonen har derimot ikke ligget på noget særlig høit nivå og mange rare ting er blitt anført for og imot. Det har imidlertid mindre betydning, for sakens utfall er ikke blitt bestemt av de anførte argumenter, men av hensyn til velgernes formodede opfatning. Og resultatet er forsåvidt rettfærdig. For var denne sak blitt forelagt velgerne i høst og hadde den spillet inn under valgkampen, er det ikke tvil om at aksjonen til fordel for kvinnelige prester var blitt kvalt i fødselen. Som man måtte vente har professor *Hallesby* spillet en stor rolle i avisdiskusjonen om dette spørsmål. Og det kan nok være at hans innlegg har bibragt flere tingmenn forståelsen av sakens rekkevidde. Men i et tilsvarende angrep har professor *Hallesby* måttet gjøre nærmere rede for spørsmålet om Bibelens stilling til kvinnelige prester. Han har, som rimelig er, svart, med å henvise til Paulus, navnlig 1. Tim. 2, 12. Men det interessante er at *Hallesby* for å begrunne sin overbevisning om at apostelens ord fremdeles står ved makt, anfører at «*hele Guds kirke*» i 1900 år har trodd dette. Men all den stund en del av den norske statskirkes medlemmer faktisk lenge har ment det motsatte, så kan ikke professorens ord bety noget annet enn at han holder sig til den lærende Kirke. Vi må komplimentere ham for dette — i så måte er jo ikke professoren forvænt fra vår side. Dette standpunkt innebærer jo logisk en avstandtagen fra det almindelige prestedømme og den private bibelfortolkning. Vil nemlig professoren se bort fra sine lutherske motstanderes syn i denne sak, må han i et kompetent kirkelig læreembede anerkjenne organ og talerør for hele Guds kirkes tro.

BOKANMELDELSER

Lion Feuchtwanger: Søskenene Oppenheim. (Aschehoug & Co.)

Dette er en opsigtsvekkende og gripende bok, som vil bli lest og diskutert hele verden over, både fordi den behandler spørsmål som har optatt menneskene meget i den siste tid og fordi bokens fremstilling til dels er overordentlig fengslende. Det er igrunnen ikke selve personene som griper så sterkt, men den grusomme skjebne som så uventet og plutselig rammer dem og med et slag forandrer deres livsforhold. Romanens stillferdige og temmelig spissborgerlige mennesker ser med ett sin tilværelse og sin fremtid truet av en uhyggelig og knugende usikkerhet. Mens den antisemitiske storm raser kan de ikke anse sig sikker for noget, men må alltid være forberedt på det verste. En velger landflyktighet, en annen flykter ved selvmord ut av denne dystre og urettferdige tilværelse. Det er lykkens forfatteren å gi leseren et dypt og levende inntrykk av de tyske jøders uro og fortvilelse under antisemitismens ubarmhjertige stormangrep.

Et spørsmål reiser sig uvilkårlig under lesningen. Hvad er roman og hvad er virkelighet i *Feuchtwangers* fremstilling. Som bekjent står det strid også her hjemme om opplysningenes pålitelighet med hensyn til de overgrep jødene har vært

utsatt for i Tyskland. Nogen påstår at meddelelsene om grusomhetene er sterkt overdrevne, andre hevder at antisemitismens utslag har vært så forferdelig at de kan sidestilles med bolsjevikenes terror eller med kristenforfølgelsene i Mexiko i de siste ti år. Om en ting hersker enighet — iallfall utenfor hakekorsfolkenes rekke og deres mest ukritiske beundreres krets, at det står for oss mennesker som oprørende at mennesker skal bli utsatt for overlast og forfølgelser alene av den grunn at de — uten sin egen skyld eller fortjeneste — tilhører den semitiske rase. Og særlig graverende blir slike tildragelser når de foregår i en ordnet stat med midler til å oprettholde lov og rett, og det alvorligste er at selv om man ikke kan gjøre Hitler og hans regjering ansvarlig for alle vilkårlige overgrep og enn mindre for alle antisemitismens grusomme utslag, så er det ingen tvil om at denne jødeforfølgelse har fått sin næring fra nazilederens agitasjon, ikke minst fra førerens bok: *Mein Kampf*.

Men så må man også i all rettferdighets navn ta med i betraktning at denne antisemitisme for en del er blitt provosert av jødene selv. Det kan ikke nektes at man i Tyskland har merket at jøder har drevet en politikk og øvet en innflytelse som ikke har vært til gagn for det tyske rike. Men de jøder som med mer eller mindre rett var mistenkt for slikt, de har i tide — likesom forfatteren — reddet seg ut av landet.

Og Nazis antisemitiske aksjon har sikkert i mange tilfelle rammet jøder som har levet og arbeidet som gode borgere innen riket og bidratt sitt til å fremme rikets storhet og anseelse. Og man minnes uvilkårlig de ord hvormed Frankrikes store patriotiske dikter i vårt århundre Charles Péguy, tok avstand fra sin tids antisemitiske bevegelse (rettet mot Dreyfus): «En eneste urett, en eneste voldshandling som forsvares, hevdes og anerkjennes av nasjonen er nok til å vanære et helt folk.»

Feuchtwanger har ikke maktet å reise en protest på dette nivå. Hans bok har et preg av prosedyre, og man tenker at hvis man hørte den annen parts innlegg, vilde ens dom bli mere nyansert enn forfatterens angående den sak han kjemper for.

H. J. I.

Kardinal Faulhaber: Adventsprekener. (Verlag A. Huber, München. 2 M.)

Kardinal Faulhabers adventsprekener om *det gamle Testamente* som har vakt en umåtelig opsikt, er utkommet som brosjyrer og finnes nu ennogså utstillet på Karl Johan. Og det hender ikke så ofte katolske adventsprekener.

Foranledningen til denne prekenserier var kravet fra visse hold i Tyskland om en utrenskning av alle jødiske elementer i kristendommen, om en bestemt avstandstagen fra det gamle Testamente. Mot denne mentale forvirring er det kardinalerkebiskopen, der tidligere var professor i gammeltestamentlig eksegese, har tatt til orde.

Med myndighet og sakkunnskap tilbakeviser han alle de mange angrep på det Gamle Testamente, idet han forklarer at det til full forståelse av tekstene er nødvendig å regne med fortidens og Orientens særpregede forhold. Navnlig må man betenke skriftenes pedagogiske oppgave under disse bestemte vilkår.

I en preken om det gamle Testamentes moralske verdi påpeker kardinalen at skriftens hovedoppgave er å tjene til belæring og når last og elendighet skildres er det ikke med anerkjennelse, men for å advare mot synden og dens følger.

I en preken om det G. T.'s sociale verdi fremstiller kardinal Faulhaber: fattigpleien, privatretten, arbeidsretten og den bibelske rettspleie på den tid. Selv om vi ikke har noen grunn til å gjenoprette disse fortidens rettsforhold, så må det innrømmes at det G. T. har levert verdifulle og til dels uforgjengelige byggesten for alle tiders sociale orden.

Men fremfor alt viser kardinalen hvorledes det gamle Testamentes største verdi ligger i dets stadige forkynnelse og forberedelse av Frelserens komme.

Serien har en femte preken, som blev holdt nyttårsaften og som behandler: Kristendom og Germanisme, hvor den uforsagte predikant forkynner kristendommens evige verdi og fastslår at man kan være opriktig tysker og samtidig opriktig bekjenner av kristendommen. Men, sier han, vi må ikke glemme: Det er ikke med tysk blod at vi er blitt forløst. Det gis intet annet navn og intet annet blod under himmelen enn Jesu Kristi navn og blod ved hvilket vi kan bli salig.

H. J. I.

Søster Margrethe-Marie Krohn: Vore Fædres Gamle Kristentro. Eget forlag.

Denne lille bok som gir en kortfattet og elementær fremstilling av den katolske tro, vil utfylle et lenge følt savn. Et bevis herpå kan man se i det faktum at det allerede er forutbestilt 1000 eksemplarer av boken. Redaksjonen av Jesu Hjerte Budbringer i Danmark har alene bestilt fire hundre! De som har ønsket *autentiske* opplysninger om katolisismen har hittil vært henvist enten til de mer videnskapelige bøker som Hoelfeldt-Houens oversettelse av kardinal Gibbons: *Våre fedres tro* eller pater Lutz's helt intellektuelle fremstilling av *Den katolske tro*, som utkom ifjor, eller til diverse småskrifter om enkelte deler av Kirkens lære eller også til katekismen, som uten muntlig kommentar på mange vil virke tørr og avskrekkende.

Med denne bok har vi fått en populær, lettlest og anskuelig fremstilling av den katolske Kirkes tro og moral tillikemed en rekke fortreffelige opplysninger om liturgi, bønneliv og andakter. Ennvidere inneholder boken mange interessante historiske ting, navnlig et avsnitt om nordiske konvertitter i tidligere århundrer. Da boken på en fortrinlig måte sidestiller liv og lære er den mer enn en almindelig lærebok. Den vil bli lest med utbytte og interesse av fødte katolikker, konvertitter og av anderledes troende som ønsker klar beskjed, om katolisismen, men ikke har tid eller anledning til inngående studium. Boken har alle betingelser for i vide kretser å skape forståelse for og kjærlighet til våre fedres gamle kristentro.

H. J. I.

Herhjemme: —

Næste nummer av «St. Olav» utkommer ikke 22. mars, men først tirsdag den 27. ds., og da som særskilt Påskenummer.

OSLO: Pastor *Riesterer* som forleden dag er blitt underkastet en større operasjon er nu i bedring. Man må dog regne med at han vil bli på Vor Frue Hospital ennå et par uker.

OSLO: St. Olavs-Foreningen avholdt søndag 11. ds. sin generalforsamling, som hadde samlet praktisk talt fullt hus. Foruten styret med sogneprest mgr. dr. K. Kjelstrup var père Béchaux, sogneprest Bzdylł, pater de Paepe og kapellanene dr. Gorissen og pastor Kielland Bergwitz til stede. Formannen, hr. O. Andersen, åpnet møtet med den katolske hilsen hvorpå Olavshymnen blev avsunget. Årsberetning blev oplest og vedtatt — likeledes regnskapet som blev meddelt decharge. Derpå skred man til valg av formann, hvor hr. O. Andersen blev gjenvalgt. I anledning av den nye grense-regulering for sognet med den derav flytende økning av menighetsmedlemmer vedtokes det å supplere styret med en dame til, idet der falt mange lovord for det store og energiske arbeide som styrets nuværende kvinnelige medlemmer utfører ved alle tilstelninger og som så vel fortjener å lettes gjennom mer assistanse. Mrg. Kjelstrup anbefalte varmt at man gjenvalgte det nuværende styre — hvilket også skjedde. Som nytt styremedlem valgtes frk. Paula Abry. Suppleanter blev frk. Inger Carelius og hr. Dag Jensen. Som delegerte til landsmøtet i Bergen valgtes hr. O. Andersen, Dahl-Myhre og frk. Inger Carelius.

Generalforsamlingen avsluttedes av formannen, som anbefalte foreningens formål og særlig inntrengende bad de unge tre inn i den. Dette støttedes sterkt av mrg. Kjelstrup, som gav en oversikt over det betydningsfulle arbeide som utførtes av St. Olavsforbundet gjennom dets forleggervirk-somhet og foredragsarrangements. Det var et arbeide for «katolsk aksjon», som hadde hs. højærverdighet biskopens varmeste interesse og som alle kunde være med i, da den nuværende lave kontingent ikke kunde være nogen hindring.

Efter avslutningen holdt mgr. Kjelstrup sitt instruktive og samtidig underholdende kåseri om Færøyane, hvor det lykkedes sognepresten i løpet av en halv times tid å inngyte oss beundring for det arbeide pastor Boekenoogen og pastor King utfører der oppe sammen med de tapre «franciskanske Mariestøstre». Under den spøkefull form som monsignore hadde gitt sitt kåseri skjulte sig en dyp alvor, som virket desto sterkere ved motsetningen og gav oss mer forståelse av en prests misjonsgjerning enn vi mulig har hatt før. Gode lysbilleder illustrerte beretningen, som hilstes med takknemlige bifallskaskader til slutt. Og så sluttet den hyggelige aften på tradisjonell vis med selskapeleg samvær. E.

OSLO: O. K. Y.'s siste møte søndag den 4. mars var over all måte vellykket. Monsignore Irgens' foredrag om Nazi var greit, objektivt og aktuelt med en fengslende fremførelse. Avisen ved Bjørnstad var meget god, særlig vakte artikkelen om hvor vanskelig det er å finne frem i Akersveien, stormende munterhet. Likeledes sketchen «Den mørkredde». Der var fremmøtt over 30 medlemmer, tross Holmenkollidag og pent vær. Vik.

OSLO: St. Gregors-dagen sang «St. Gregors barnekors» under 8-messen og det er en glede å konstatere det flinke kors stadige fremgang under sin dyktige læremesters veiledning. Om kvelden vår der fest i Foreningslokalet hvor også St. Teresias-Foreningens direktør, pastor dr. Gorissen var til

stede. Sogneprest mgr. dr. Kjelstrup kom og hilste på de små sangfugler og blev mottatt med den mest uskrømtede velkomstglede. X.

PORSGRUNN. Monsignore dr. Kjelstrup var forrige søndag og besøkte menigheten i Porsgrunn. — Der bys så altfor sjelden monsignore tid og anledning å komme hit til oss, og det blev derfor med desto større glede vi ventet ham dennegangen. — Både til høimessen og især aftenandakten var fremmøtet tallrikt. Der var tillyst foredrag over det aktuelle emne: «Er pavedømmet et rike av denne verden?» Klart og overbevisende viste taleren usannhetene i de bitre fordommer som gjør sig gjeldende i dette mot moderkirken. Foredraget var til gagn og styrke for vår egen overbevisning, og vi har fast tillit til at det også bragte klarhet for de anderledes troende som var til stede. —

Kort efter andakten var menigheten igjen samlet, nu i Håndverkerforeningens lokale, for å høre mgr. Kjelstrup kåsere om sin ferd til Færøyene i høst. Det blev en utførlig, interessant og lærerik beretning, om færøingenes kultur og forhold i almindelighet og det katolske misjonsarbeide der gjennom tidene i særdeleshet. En serie utsøkte lysbilleder illustrerte foredraget. Bifallet falt livlig til slutt, og sognepresten, pastor Recktenwald, og ynglingforeningens formann, Wenzel Weber, bragte mgr. Kjelstrup vår varme takk for det han utrettet for oss selv på denne korte tiden og håpet på snarlig gjensyn. —

Vi har tilbake å nevne vår vellykkede fastelavnsfest, 11. februar. Den holdtes i de samme lokaler med ca. 40 deltagende. Foranledningen til denne var forøvrig Ynglingsforeningens premiere på det udødelige studentestykke av Adam Hiorth: «Paa hybelen». Stykket var oppusset for anledningen, og opførelsen overtraff selv våre dristigste forventninger og vakte megen jubel. Spillerne har da også for lengst arrangert sig med en gjentagelse av stykket for en annen forening i byen.

Efter opførelsen var St. Elisabeth-Foreningens damer parat med fastelavnsbollene, og unge og eldre hygget sig i felles glede.

I. H. K.

— og derute:

LONDON: Den berømte kreftforsker dr. Alfred Piney er blandt den siste tids konvertitter i England. Han er leder av den patologiske avdeling ved kreftinstituttet i London, 38 år gammel og forfatter av betydningsfulle videnskapelige verker. VAKKANBYEN. Den 5. mars er det blitt avholdt et «lukket konsistorium». Efter behandlingen av forskjellige andre saker holdt paven en kort tale, hvor han pekte på at det hellige år snart var slutt. Det hadde vært ham til stor trøst og han takket forsynet, at så mange mennesker av forskjellige nasjonaliteter og forskjellig stand var kommet til Rom for å vise det store troessamfunds enhet over alt det skillende.

Derpå blev de legater utnevnt som skulde lukke de hellige porter: kardinal Marchetti for Lateran-kirken, kardinal Dolci for kirken Santa Maria Maggiore og kardinal Granito for St. Paulus-kirken ekstra Muros. Paven selv lukker porten i Peterskirken. Efter denne ceremoni finner så det åpne konsistorium sted.